

ชื่อโครงการวิจัย	ดนตรีพิธีกรรม: กรณีศึกษาการทำขวัญนา ของนายสุชาติ เหมี่ยมโพธิ์ จังหวัดนครราชสีมา
ชื่อผู้วิจัย	นางสาวกรสรวง คินวลพะเนา
ปีงบประมาณ	2554
ทุนสนับสนุนการวิจัย	มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทคัดย่อ

209285

รายงานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาโดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพิธีกรรมการทำขวัญนาของจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อศึกษาเทคนิควิธีการแหล่งของหมอทำขวัญนาของนายสุชาติ เหมี่ยมโพธิ์ จังหวัดนครราชสีมา และ 3) เพื่อศึกษาดนตรีในพิธีกรรมการทำขวัญนาของจังหวัดนครราชสีมา

ผลการศึกษาพบว่า

1. พิธีกรรมการทำขวัญนาของจังหวัดนครราชสีมา มีพิธีกรรมคล้ายกับประเพณีการบวชในพื้นที่อื่น ๆ เช่น การเตรียมการบวช นิยมหาฤกษ์ เพื่อกำหนดวันที่ดีทำพิธี ผู้ที่จะบวชจะต้องหัดขานนา การบวชนิยมจัดกัน 2 วัน คือ วันสุกดิบและวันบวช ซึ่งขั้นตอนพิธีกรรมการทำขวัญนา ได้แบ่งเป็นขั้นตอนทั้งหมด 5 ตอน ดังนี้ 1) แหล่งชุมนุมเทวดาไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์และครูบาอาจารย์ 2) แหล่งบุญคุณบิดามารดา 3) แหล่งตำนานนา 4) แหล่ง 3 ลา คือ การแหล่งย่อยแบ่งออกเป็น 3 ตอน หรือเรียกว่า 3 ลา ดังนี้ ลาที่ 1 แหล่งตั้งครรภ์ ลาที่ 2 แหล่งเริ่มเจริญเติบโตจนถึงเป็นนาคลาที่ 3 แหล่งสอนสงฆ์ และ 5) แหล่งการเวียนเทียน

2. เทคนิควิธีการแหล่งของหมอทำขวัญนาของนายสุชาติ เหมี่ยมโพธิ์ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า เป็นการแหล่งขวัญนาที่ใช้ภาษาท้องถิ่นโคราช จะมีลักษณะผสมผสานเป็นทั้งภาษากลางและภาษาอีสาน หน่วยคำบางคำก็มีเค้าได้รับอิทธิพลมาจากเขมรที่สำคัญ คือ ภาษาไทยถิ่นโคราช มีสำเนียงเป็นเอกลักษณ์ต่างจากภาษาอีสานทั่วไปอย่างเห็นได้ชัดเจน ในการแหล่งมีการสอดแทรกศิลปะพื้นบ้าน เช่น เพลงโคราช

ผสมกับการแหล่ เพื่อให้ผู้ฟังผู้ชมได้เข้าใจ เกิดความสนุกสนาน และเพื่อให้เข้าใจความหมายมากยิ่งขึ้นยังมีเทคนิคในการด้นกลอนสดมากมาย เช่น กลอนร่าย กลอนห้าวเดียว ร้อยแก้ว กาพย์ยานี 11 และมีวิธีการใช้เสียงต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ร่วม บางช่วงมีอารมณ์โศกเศร้า บางช่วงมีอารมณ์สนุกสนาน ซึ่งแต่ละบทจะมีเทคนิคการแหล่แตกต่างกันไป มีลักษณะเทคนิควิธีการแหล่ทั้งหมด 8 วิธี ดังนี้ 1) เน้นเสียง 2) ผ่อนเสียง 3) กลืนเสียง 4) ผันเสียง 5) เสียงหนักเสียงเบา 6) กระทุ้งจังหวะ 7) ร้องรวบคำและ 8) หางเสียง

3. ดนตรีในพิธีกรรมการทำขวัญนาคของจังหวัดนครราชสีมา พบว่า วงมโหรีโบราณของชาวจังหวัดนครราชสีมามีความแตกต่างจากวงมโหรีของราชสำนัก การจัดวงดนตรีเพลงที่ใช้บรรเลง แต่ละวงมีเอกลักษณ์เฉพาะ วงดนตรีที่ใช้ประกอบพิธีกรรมการทำขวัญนาค คือ วงมโหรีโคราชที่แบ่งออกเป็น 2 ประเภท 1) วงมโหรีโคราชโบราณ และ 2) วงมโหรีโคราชประยุกต์ ประกอบด้วยเครื่องดนตรีที่ดำเนินทำนอง ได้แก่ ซอกลาง ซออู้ ซออู้ ปี่แก้วหรือปี่ใน ระนาดเอก ระนาดทุ้ม กีตาร์ เบส และเครื่องขยายเสียงให้เข้ากับสมัยนิยม มีลักษณะการบรรเลงการจัดรูปแบบการบรรเลง 2 ลักษณะ คือ 1) การนั่งบรรเลงมักนั่งบรรเลงเป็นวงกลมไม่มีระเบียบแบบแผนการนั่ง และ 2) การเดินบรรเลง เป็นการเดินบรรเลงนำขบวนแห่ต่าง ๆ ไม่กำหนดรูปแบบแน่นอนว่าเครื่องดนตรีใดจะอยู่ข้างหน้าหรือข้างหลัง เพลงที่ใช้ประกอบพิธีทำขวัญนาคส่วนใหญ่เป็นเพลงบทเดียว หรือเพลงท่อนเดียวมีอัตราจังหวะสองชั้นและชั้นเดียว ในการบรรเลงไม่มีเกณฑ์กำหนดแน่นอนจะบรรเลงเพลงใดก่อนก็ได้ ยกเว้นขั้นตอนการเวียนเทียนใช้เพลงประกอบ ได้แก่ เพลงนางนาค เพลงลาวเสียงเทียน เพลงบายศรีสู่ขวัญ ถือว่าเป็นขั้นตอนสำคัญของพิธี บางเพลงที่ใช้ประกอบพิธีคล้ายกับเพลงไทยเดิม บางเพลงบรรเลงทำนองเดียวกันแต่เรียกชื่อเพลงไม่เหมือนกัน

Research Title	Ritual Music: A Case Study of The Buddhist Pre-Ordination Rites of Mr. Suchart Ngempo In Nakhonratchaseema
Researcher	Kornsuang Deenourpanao
Fiscal Year	2011
Research Scholarship Sponsor	Ramkhamhaeng University

ABSTRACT

209285

This research was written as a case study with the following objectives
1) to study the traditions of Buddhist pre-ordination rites in Nakhonratchasima Province 2) to study the Buddhist pre-ordination ceremony spiritual person's practice of saying Buddhist prayer chants of Mr. Suchart Ngempo of Nakhonratchasima Province and 3) to study the ritualistic music of Nakhonratchasima Province's Buddhist pre-ordination rites.

The studies have concluded:

1. That the Buddhist pre-ordination customs of Nakhonratchasima Province share similarities with those in other regions such as ordination preparations and selection of auspicious dates for the rituals. Also, the candidates for ordination are required to learn how to invoke the spirit of Naga, the Serpent God. Ordination rituals are held in 2 days spanning the ordination eve and the ordination day. The procedures for the pre-ordination

ritual are divided into the following 1) prayer chants (*Hlae*) for angelic invocation to show reverence to holy spirits and teachers. 2) prayer chants to honor parents 3) prayer chants to tell the legend of Naga 4) prayer chants divided into 3 parts, otherwise known as the 3 Farewells (*3 La*), which are the 1st farewell-Conception, the 2nd farewell-Growth into the age of novice hood, the 3rd farewell - instructions for monks, and 5) a candle procession around the temple.

2. There are several techniques whilst reciting live poetry (*Don*) such as a 5-syllable rhyme prose (*Klon Raay*), a poem with each line ending in a single vowel rhyme as the previous line, (*Klon Hua Diew*), free verse poems (*Roy Kaew*), and a poem consisting of 11-syllable lines (*Kaap Yani 11*). Various vocal techniques are also applied to rouse participants' emotions. There are times when vocal techniques create sadness while others bring about a frivolous mood. Each of the poems would have 8 different techniques in recitations and chanting such as 1) intensification of the vocal pitch (*Nen Sieng*) 2) decline of the vocal pitch (*Phon Sieng*) 3) resonating the voice inside the throat (*Kluen Sieng*) 4) tone conjugation (*Phan Sieng*) 5) alternating between loud and soft volumes 6) rhythm intensification (*Krathung Jangwa*) 7) a technique of shortening words as they are sung (*Rong ruab kam*) and 8) a background chorus (*Hang Krueng*).

3. It is also established that regional traditional Thai orchestras performing music during Buddhist pre-ordination rituals of Nakhon ratchasima province possess a clear distinction from their royal orchestra

counterparts. The instrumental arrangement and songs performed by each orchestra have their own distinct characteristics. The Korat traditional Thai Orchestras used for Buddhist pre-ordination rituals can be separated into 2 types 1) Traditional Korat Thai orchestra and 2) Contemporary Korat Thai orchestra. They are made up of instruments that conduct the tempo such as the *Saw Klang* (2-stringed bowed-lute with medium pitch), *Saw U* (2-stringed bowed-lute with low pitch), *Saw Ee* (2-stringed bowed-lute with high pitch), different types of reed-oboes (*Pi*) - *Pi Kaew* or *Pi Nai* a high-pitched bamboo xylophone (*Ranad Ek*), low-pitched bamboo xylophone (*Ranad Thum*), a guitar, a base and speakers to amplify the music for contemporary settings. There are 2 orchestral arrangements that are 1) a loosely arranged group, sitting in a circle and 2) a mobile-orchestral arrangement without any specific organization of instruments, mostly to lead processions. Most of the songs performed during Buddhist pre-ordination ceremonies are single-versed or come with either a 2-step tempo (slower) or a 1-step tempo (faster). There is also no set order in which the songs are performed, except during the candle procession when the following songs would be performed in order: The Naga Song, Lao Siang Thien, and the Bai Sri Su Kwan Song (performed to invoke the luck spirit; *Riak Kwan*), which is considered the highlight of the auspicious event. Some of the songs performed share similarities with classic traditional Thai songs (*Thai Doerm*). These songs might have the same tempo, but are given different titles.